

MINISTER GOSPODARKI

Warszawa, 1 kwietnia 2010 r.

DE-III-0700-12/2/10

L. dz. 330/10

SPRZĘT
Biurowiec Senackich
Wpłynęło dn.....7.04.2010.....
nr.....2383.....podpis.....Kulczycki.....

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku!

W odpowiedzi na pismo z dnia 10 marca 2010 r. (BPS/DSK-043-2475/10), dotyczące oświadczenia Pana Senatora Piotra Kalety złożonego na 49. posiedzeniu Senatu RP w dniu 18 lutego 2010 r., wyjaśniam co następuje.

1. Czy pozwolenie na budowę dziewiętnastu elektrowni wiatrowych na terenie gminy Krzywiń jest zgodne z obowiązującym prawem w tym zakresie?
2. Czy ich działanie może być szkodliwe dla zdrowia tamtejszych mieszkańców?

Minister Gospodarki poprzez tworzone przepisy prawne zachęca potencjalnych inwestorów do podejmowania działań w zakresie rozwoju energetyki odnawialnej, w tym wiatrowej. Celem tych działań jest zapewnienie inwestorom optymalnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie produkcji energii elektrycznej przy wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii, w tym energii wiatru. Mechanizmy wsparcia zawarte są w przepisach ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – *Prawo energetyczne* (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, ze zm.) wraz z aktami wykonawczymi.

Na wstępie należy podkreślić, że polski porządek prawny gwarantuje każdemu obywatelowi możliwość aktywnego i kreatywnego udziału w trakcie wszelkich procesów legislacyjnych. Konsultacje społeczne są podstawą dialogu ze społeczeństwem i przyczyniają się do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego, tak aby pogłębić zaufanie obywateli do Państwa oraz świadomość i kulturę prawną.

Poprzedzając omówienie kryteriów prawnych regulujących możliwość uzyskania pozwolenia na budowę elektrowni wiatrowej należy stwierdzić, że w polskim porządku prawnym ochrona środowiska posiada niewątpliwie pierwszoplanową rangę konstytucyjną

(art. 5 ust. 2 Konstytucji RP). Niemniej jednak ochrona środowiska nie może całkowicie pozbawiać prawa do nieskrępowanego podejmowania działalności gospodarczej (art. 17 ust. 2 Konstytucji RP), która posiada także konstytucyjną rangę ochrony prawnej.

Przechodząc do kwestii szczegółowych uwarunkowań prawnych umożliwiających budowę farmy wiatrowej należy stwierdzić, iż podstawowym aktem prawnym określającym procedurę uzyskania decyzji lokalizacyjnej jest ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* Dz. U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm. (u.p.z.p.). Zgodnie z przepisami u.p.z.p. uzyskanie decyzji lokalizacyjnej może nastąpić poprzez uchwalenie nowego lub zmienionego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo w przypadku jego braku, poprzez uzyskanie decyzji o warunkach zabudowy.

Uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (plan) poprzedza długotrwały proces sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zabudowy (studium), w którym uwzględnia się, m.in. warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrony ich środowiska, obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk (art. 10 ust. 1 pkt 5 i ust. 2 pkt 3 u.p.z.p.). Należy w tym miejscu podkreślić, że uchwałę rady gminy o przystąpieniu do sporządzania studium ogłasza się w prasie miejscowej, poprzez obwieszenie, a także w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości, z możliwością składania przez wszystkich zainteresowanych uwag w terminie nie krótszym niż 21 dni od dnia ogłoszenia (art. 11 pkt 1 u.p.z.p.). Projekt zostaje poddany szerokim konsultacjom z organami wymienionymi w art. 11 pkt 5 - 8 u.p.z.p., włącznie z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska. Do projektu wprowadza się zmiany wynikające z uzyskanych opinii. Wg powyższych zasad gmina obowiązana jest do wcześniejszego ogłoszenia o wyłożeniu projektu studium do publicznego wglądu na co najmniej 14 dni przed dniem jego wyłożenia, po czym wyklada się ten projekt wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do publicznego wglądu na okres co najmniej 30 dni oraz organizuje się w tym czasie dyskusję publiczną nad przyjętymi rozwiązaniami w projekcie studium. Niezależnie od powyższego wyznacza się w ogłoszeniu termin, w którym osoby prawne i fizyczne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej mogą wносить uwagi dotyczące projektu studium. Termin ten nie może być krótszy niż 21 dni od dnia zakończenia okresu wyłożenia studium. Na podstawie uchwalonego przez radę gminy studium uwarunkowań i kierunków zabudowy, następuje opracowanie projektu gminnego planu zagospodarowania przestrzennego, w którym uwzględnia się obowiązkowo m.in. szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy. Procedura ogłoszenia uchwały rady gminy o przystąpieniu do

sporządzania planu miejscowego, zgłaszania uwag i wniosków przed przystąpieniem do sporządzania planu, a także konsultacji społecznych dotyczących opracowanego projektu planu, przebiega analogicznie jak w przypadku sporządzania studium (art. 17 i 18 u.p.z.p.).

Wyjaśnienia przy tym wymaga, iż niezależnie od powyżej wskazanych wymogów przeprowadzania szerokich konsultacji społecznych studium i planu, dokumenty te wymagają przeprowadzenia równoległego postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zgodnie z przepisem w art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm. (u.o.o.s.). Przed opracowaniem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko sporządza się prognozę (art. 51 u.o.o.s.). Organ opracowujący projekt studium oraz planu poddaje projekty wraz z prognozą oddziaływania na środowisko opiniowaniu przez właściwe organy wymienione w art. 57 i 58 u.o.o.s. Właściwe organy wydają opinię w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku. Organ opracowujący projekt dokumentu zapewnia również możliwość udziału społeczeństwa w opracowaniu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Udział społeczeństwa w pracach nad ww. dokumentem regulują przepisy działu III rozdziału 1 i 3 u.o.o.s. Zasady wnoszenia uwag i wniosków oraz opiniowania projektu studium i planu określają przepisy ustawy *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (art. 54 ust. 3 u.o.o.s.).

W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, ww. akty prawne przewidują odmienną procedurę umożliwiającą wnoszenie farm wiatrowych. W takim stanie prawnym podstawowym niezbędnym warunkiem jest wystąpienie przez inwestora z wnioskiem o decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. W świetle art. 72 ust. 1 pkt 3 u.o.o.s. przed wydaniem decyzji o warunkach zabudowy istnieje obowiązek uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach prowadzi właściwy organ, wg kryterium przedsięwzięć wymienionych w art. 75 u.o.o.s., którym jest w zależności od przedsięwzięcia: regionalny dyrektor ochrony środowiska; starosta; dyrektor regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych; wójt, burmistrz, prezydent miasta. Art. 79 ust. 1 u.o.o.s. stanowi, iż „przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach organ właściwy do jej wydania zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, w ramach którego przeprowadza się ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko”. W ramach postępowania o wydanie decyzji o warunkach środowiskowych w przypadku projektu budowy elektrowni wiatrowych istnieje obowiązek przeprowadzenia oceny

oddziaływania takiego przedsięwzięcia na środowisko. Wymóg ten wynika z faktu, iż inwestycje w elektrownie wiatrowe zaliczają się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w oparciu o przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z 9 listopada 2004 r. *w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko* (Dz. U. Nr 257, poz. 2573 z późn. zm.). Obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla elektrowni wiatrowych wynika również z możliwości znaczącego ich oddziaływania na siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i zwierząt, dla których został wyznaczony obszar ochrony *Natura 2000*.

Udział społeczeństwa w ochronie środowiska regulują przepisy art. 29 - 32 u.o.o.s., które stanowią, iż każdy ma prawo składania uwag i wniosków w postępowaniu, które wymaga udziału społeczeństwa w postępowaniu przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dotyczącej budowy elektrowni wiatrowej. Dostęp społeczeństwa do informacji o środowisku i jego ochronie gwarantuje przepis art. 21 ust. 1 u.o.o.s., który nakazuje publikację tych danych w publicznie dostępnych wykazach zamieszczonych na oficjalnych stronach internetowych urzędów oraz podmiotowych stronach serwisu internetowego Biuletynu Informacji Publicznej. Powyższe dane dotyczą w szczególności prognoz oddziaływania na środowisko, wniosków o wydanie decyzji oraz decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (art. 21 ust. 2 pkt 7 i 9 u.o.o.s.).

Dopiero po uzyskaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, wg skrótowo omówionej powyżej procedury, można ubiegać się o wydanie decyzji o warunkach zabudowy.

Na podstawie art. 60 ust. 1 u.p.z.p. decyzję o warunkach zabudowy wydaje, z zastrzeżeniem zabudowy na terenach zamkniętych, wójt, burmistrz albo prezydent miasta. W oparciu o dyspozycję art. 53 ust. 4 u.p.z.p. projekt decyzji o warunkach zabudowy wymaga uzgodnienia z:

- ministrem właściwym do spraw zdrowia w odniesieniu do inwestycji lokalizowanych w miejscowościach uzdrowiskowych;
- wojewódzkim konserwatorem zabytków dla obszarów i obiektów objętych ochroną konserwatorską;
- dyrektorem urzędu morskiego dla obszarów pasa technicznego, pasa ochronnego oraz morskich portów i przystani;

- właściwym organem nadzoru górniczego dla terenów górniczych;
- właściwym organem administracji geologicznej dla terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych;
- organami właściwymi w sprawach ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz melioracji wodnych;
- dyrektorem parku narodowego w odniesieniu do obszarów położonych w granicach parku i jego otuliny;
- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w odniesieniu do innych obszarów objętych ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody;
- właściwym zarządcą drogi w odniesieniu do obszarów pasa drogowego.

Po uzyskaniu wypisu i wyrysu z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub w przypadku jego braku – decyzji o warunkach zabudowy (poprzedzonej decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach), należy złożyć wniosek o decyzję o pozwolenie na budowę. Przepisy dotyczące warunków budowy określone są w ustawie z 7 lipca 1994 r. - *Prawo budowlane*. (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, z późn. zm.). Zgodnie z art. 3 pkt 3 ww. ustawy „budowle” to „części budowlane urządzeń technicznych (m.in. elektrowni wiatrowych) oraz fundamenty pod maszyny i urządzenia, jako odrębne pod względem technicznym części przedmiotów składających się na całość użytkową”. Przed złożeniem wniosku o pozwolenie na budowę elektrowni wiatrowej, należy uzyskać, w przypadku gdy nie było jej wcześniej wydanej, decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach (art. 72 ust.1 pkt 1 oraz ust. 5 u.o.o.s.).

Należy w tym miejscu wspomnieć, że dodatkową gwarancję ochrony środowiska konstytuuje przepis art. 76 u.o.o.s., który upoważnia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska do wystąpienia z wnioskiem o stwierdzenie nieważności decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, co oznacza możliwość usunięcia z obrotu prawnego nawet takiej decyzji, która stała się ostateczna na skutek upływu terminu do wniesienia odwołania na tę decyzję.

Wymaga zaznaczenia, iż inwestycje w elektrownie wiatrowe z tytułu stwarzania przeszkód lotniczych, obowiązane są spełniać wymagania techniczne, określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z 25 czerwca 2003 r. w *sprawie sposobu zgłaszania oraz oznakowania przeszkód lotniczych* (Dz. U. Nr 130, poz. 1193 z późn. zm.). Zgodnie z ww. rozporządzeniem dla elektrowni wiatrowych wymagane jest dzienne i nocne

oznakowanie przeszkodowe, a także zgłoszenie do odpowiednich organów administracji lotniczej.

Kwestię odległości zabudowy od elektrowni wiatrowej regulują przepisy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w *sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. Nr 120, poz. 826). Wg norm tego rozporządzenia dopuszczalny poziom hałasu w ciągu dnia wynosi od 50 do 60 dB, natomiast w ciągu nocy od 40 do 45 dB.

Kolejnym warunkiem budowy elektrowni wiatrowej jest spełnienie wymogów wynikających z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w *sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów* (Dz. U. Nr 192, poz. 1883). Przepisy powyższego rozporządzenia dotyczą zabezpieczenia środowiska przed emisją szkodliwych fal elektromagnetycznych, a także zabezpieczenia przed porażeniem prądem oraz ładunkami elektrostatycznymi.

Niezależnie od przedstawionych powyżej przepisów prawnych warunkujących budowę elektrowni wiatrowych oraz gwarantujących aktywny udział społeczeństwa w podejmowaniu decyzji o lokalizacji takich inwestycji, istniejący porządek prawny umożliwia ustanowienie dodatkowych obostrzeń dla budowy elektrowni wiatrowych w miejscu, w którym powoduje to sprzeciw lokalnej społeczności. Możliwym rozwiązaniem w tym zakresie, np. dla społeczności wsi Żelazno, Bielewo i Wieszkowo było skierowanie do władz gminnych zastrzeżeń dotyczących planowanych na obszarze tych gmin elektrowni wiatrowych. W oparciu o informacje społeczności lokalnej rada gminy mogłaby określić dodatkowe kryteria dla elektrowni wiatrowych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Takie kryteria mogą dotyczyć np: maksymalnej wysokości skrajnego punktu łopaty śmigła w pozycji pionowej ponad poziom terenu, na którym stoi elektrownia wiatrowa; minimalnej odległości od zabudowy przeznaczonej na stały pobyt ludzi; minimalnej odległości od granicy lasu; minimalnej odległości od dróg publicznych; minimalnej odległości elektrowni wiatrowej od: rezerwatów i łęgów, od siedlisk orłów i czapli; od rezerwatów flory; istniejących i projektowanych obszarów chronionych, oraz jezior o znaczeniu rekreacyjnym; koloru konstrukcji wieży i turbiny; sposobów zagospodarowania wód deszczowych z placów manewrowych wokół wież oraz dróg wewnętrznych dojazdowych wykonanie stałego oznakowania przeszkodowego; sposobów i tras przesyłu energii elektrycznej wytwarzanej w elektrowniach wiatrowych.

Z dokumentacji otrzymanej od władz gminy Krzywiń wynika, że zostały spełnione wskazane powyżej elementy proceduralne przewidziane podczas realizacji wspomnianej inwestycji, tj:

1. Jesienią 2007 r. inwestor (Finadvice Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie przy al. Wilanowskiej 105/106-107) przedstawił władzom gminy oraz mieszkańcom propozycję budowy farm wiatrowych,
2. Mieszkańcy wyrazili zainteresowanie przedmiotową inwestycją, lecz w tym przypadku, konieczne były zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Krzywiń, a następnie opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego (do dokumentów tych, zgodnie z przekazanymi informacjami były prowadzone konsultacje i dyskusje społeczne),
3. Dnia 25 września 2008 r. gmina przystąpiła do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów parków siłowni wiatrowych w obrębie wsi Bielewo, Wieszkowo i Żelazno wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
4. Dnia 20 października 2008 r. gmina przystąpiła do sporządzania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Krzywiń dla terenów parków wiatrowych w obrębie wsi Bielewo, Wieszkowo i Żelazno,
5. Dnia 24 lutego 2009 r. na wniosek inwestora władze gminy Krzywiń wszczęły postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia polegającego na „Budowie zespołu elektrowni wiatrowych Żelazno” co zakończyło się zwróceniem się z odpowiednimi pismami do właściwych organów tj. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego,
6. Dnia 18 marca 2009 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu wydał opinię w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia polegającego na budowie zespołu elektrowni wiatrowych Żelazno, wskazując katalog zagadnień jakie powinny zostać zamieszczone w raporcie,
7. Dnia 21 kwietnia 2009 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wydał opinię o obowiązku przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko i określił zakres i elementy jakie powinien zawierać raport,
8. Postanowieniem z dnia 18 maja 2009 r. Burmistrz Miasta i Gminy Krzywiń nałożył na wnioskodawcę obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla

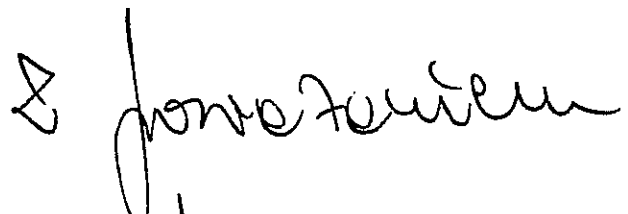
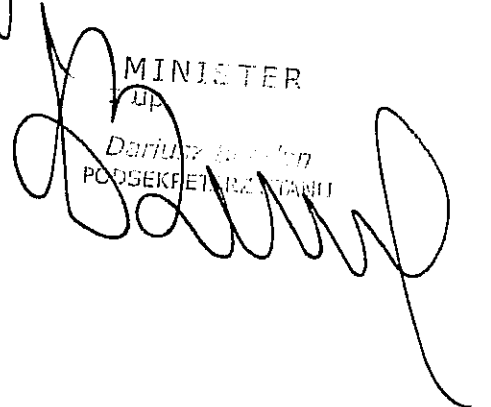
- planowanego przedsięwzięcia pt. „Budowa zespołu elektrowni wiatrowych Żelazno” w miejscowościach Bielewo, Wieszakowo i Żelazno,
9. W lipcu 2009 r. firma HEKO z Poznania sporządziła raport o ocenie oddziaływania na środowisko,
 10. Dnia 11 sierpnia 2009 r. gmina uchwaliła zmiany do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Krzywiń dla terenów parków wiatrowych w obrębie wsi Bielewo, Wieszkowo i Żelazno,
 11. Dnia 26 sierpnia 2009 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny pozytywnie z zastrzeżeniami zaopiniował środowiskowe uwarunkowania dla realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia pod względem wymagań higieniczno-zdrowotnych,
 12. Dnia 14 października 2009 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu wydał postanowienie o uzgodnieniu realizacji przedsięwzięcia w toku postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
 13. Dnia 28 października 2009 r. gmina uchwaliła miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko dla terenów parków siłowni wiatrowych w obrębie wsi Bielewo, Wieszkowo i Żelazno,
 14. Dnia 9 listopada 2009 r. Burmistrz Miasta i Gminy Krzywiń wydał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach z zobowiązaniem inwestora do wypełnienia warunków wyrażonych w opiniach i uzgodnieniach,
 15. Po upływie prawie trzech miesięcy w dniu 29 stycznia 2010 r. do Burmistrza Miasta i Gminy Krzywiń oraz Rady Miejskiej Miasta i Gminy Krzywiń wpływa protest mieszkańców wsi Żelazno wobec planów budowy zespołu elektrowni wiatrowych w obrębie wsi Bielewo, Wieszkowo i Żelazno,
 16. Dnia 12 lutego 2010 r. Burmistrz Miasta i Gminy Krzywiń zwrócił się do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu, z prośbą o ustosunkowanie się do postawionych zarzutów i opinii,
 17. Dnia 23 lutego 2010 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska podtrzymał uzgodnienia zawarte w postanowieniu z dnia 14 października 2009 r,
 18. Dnia 8 marca 2010 r. Burmistrz Miasta i Gminy Krzywiń skierował do Samorządowego Kolegium Odwoławczego wniosek z dnia 28 lutego 2010 r. o stwierdzenie nieważności decyzji Burmistrza Miasta i Gminy Krzywiń z dnia 9 listopada 2009 r,

Z punktu widzenia wykonania wcześniej wspomnianych procedur, działania wykonane przez władze Miasta i Gminy Krzywiń odpowiadają obowiązkom zarówno środowiskowym jak i wieloetapowym konsultacjom społecznym i nie budzą zastrzeżeń.

Niezależnie od powyższego należy wyjaśnić, że aktualnie prowadzone przed Samorządowym Kolegium Odwoławczym w Lesznie postępowanie w przedmiocie oceny prawnej ww. decyzji o warunkach środowiskowych jest wyrazem szerokich uprawnień społeczności do wnioskowania o wyłączenie z obrotu prawnego decyzji, które budzą sprzeciw społeczny.

Ponadto należy zaznaczyć, że Minister Gospodarki nie jest właściwy do oceny zgodności z prawem przeprowadzonej przez Burmistrza Miasta i Gminy Krzywiń procedury administracyjnej. Minister Gospodarki nie może też kontestować prawidłowości i legalności decyzji lub postanowień wydawanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego lub Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu. Nie leży również we właściwości Ministra Gospodarki ocena wpływu wspomnianej inwestycji na zdrowie mieszkańców.

Biorąc pod uwagę postępowanie nadzorcze, jakie jest prowadzone przez SKO w Lesznie uważam, że orzeczenie tego organu rozstrzygnie wątpliwości podniesione w oświadczeniu Pana Senatora Piotra Kalety.

MINISTER
GOSPODARSTWA I ROZWOJU
REGIONALNEGO
Dariusz Jurek
PODSEKRETAZ